

A letéteményezett családi levéltárak száma nem gyarapodott. A régebbi levéltárak közül kiegészítést nyert a BUGARIN-HORVÁTH levéltár 35 darabbal és a TARÁNYI-OSZTERHUBER levéltár 138 darabbal.

A lefolyt évnegyedben 30 kutató használt 3917 drb iratot és 6 térítvényre 81 drb iratot és 5 drb pecsétmásolatot kölcsönöztünk ki.

V.

A *háborús gyűjtemény* gyarapodása az elmúlt évnegyedben a következő volt: Vétel útján 5781, ajándék útján 2297, hivatalos küldemények útján pedig 1350, összesen tehát 9428 darabbal gyarapodott. Vételre fordítottunk 3080⁵⁷ koronát és 1650²² márkát.

JELENTÉS

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRA
ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1916. ÉV MÁSODIK NEGYEDÉBEN.

I.

A *nyomtatványi osztály* anyaga az elmúlt negyedévben kötelespéldányokban 1389 drb, ajándék útján 539 drb, vétel útján 230 drb, összesen 2158 drb nyomtatvánnyal gyarapodott. Ezenfelül kötelespéldányok címén beérkezett: alapszabály 110 drb, falragasz 872 drb, gyászjelentés 2326 drb, hivatalos irat 65 drb, műsor 78 drb, perirat 9 drb, színlap 983 drb, zárszámadás 1058 drb, különféle 365 drb, összesen 5866 drb apró nyomtatvány. Vásárlásokra 2666 koronát és 79 márkát fordítottunk.

Ajándékaikkal a következők gyarapították a nyomtatványi osztály anyagát: Aradvármegyei gazd. egyesület, Arad; Budapesti tanítók segélyező-egyesülete; FEJÉRPATAKY László; Ferencz József tud. egyetem orvosi kara, Kolozsvár; GYÖRE Mózes, Máramarosziget; Historischer Verein für Steiermark, Graz (2 drb); HORVÁTH Ödön (2 drb); Izr. magyar irodalmi társulat; KÖPESDY Sándor; Kunstgewerbliches Museum, Prága; MÁCZA János; MÁDAY Izidor; M. kir. bányászati és erdészeti főiskola, Selmecbánya; M. kir. kereskedelmi múzeum (3 drb); M. kir. központi statisztikai hivatal; M. kir. zálogházak igazgatósága; Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága; Magyar Tudományos Akadémia (10 drb); Orsz. munkásbetegsegélyző pénztár; PÁLYI Sándor (36 drb); Pénzügyi

Hírlap kiadóhivatala; PETRIK Géza (8 drb); PRUZSINSZKY János (2 drb); SIKABONYI Antal; SIMONYI Zsigmond; ŠISIČ Nándor; SZIRBIK Antal; SZLÁVIK Mátyás, Eperjes; Vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala (2 drb); VARJU Elemér belgrádi gyűjtése; Városi nyilvános könyvtár.

A vásárolt könyvek közt említésre méltó szerzemény nem volt.

A könyvtár helyiségében az elmúlt negyedévben 3735 egyén 8441 kötet nyomtatványt használt, kölcsön útján pedig 420 egyén 1220 kötetet vitt ki házi használatra.

A lefolyt negyedévben 1584 művet osztályoztunk s ezekről 2121 cédula készült. Ebben a negyedévben kaptuk meg a BÁRÓ RÉVAY Ferenc-könyvtárat; feldolgozását a nagyméltóságú minisztérium engedélyével délutáni időben rendkívüli munkaerő felhasználásával június 5-én kezdtük el.

Kötésre 365 művet 428 kötetben küldtünk.

A kötelepéldányok átvételére berendezett helyiségbe 994 drb csomag érkezett, ugyaninnen 483 reklamációt és 753 levelet expedáltak.

Az 1897: XVI. t.-cikk intézkedései ellen vétő nyomdatulajdonosokkal szemben peres eljárást egy esetben sem indítottunk.

II.

A *hírlaptár* az 1916. év második negyedében kötelepéldányokból 609 évfolyamnak 23.270 számával gyarapodott (ebből 5099 szám egyenként érkezett, a törvényszabta nyomdai kimutatás nélkül); ajándékozás útján 4 évfolyam 679 számával; más könyvtári osztályból áttétel útján pedig 10 évfolyam 1849 számával; ami összesen 623 évfolyamot, 25.798 számot tesz.

Ajándékozók: dr. ENGEL Gusztáv ig. főorvos («Gazette of the United States» 1789 és «Ulster County Gazette» 1800 egy-egy számával; WASHINGTON elnökké választásáról és haláláról szólnak) és dr. FENYVES Ferenc szabadkai szerkesztő; nem szólva a folytatólag ajándékozókról.

Az évnegyed folyamán 380 olvasó 637 hírlapnak 699 évfolyamát 1086 kötetben használta (ebből a könyvtáron kívül 37 olvasóra 85 hírlap 171 évfolyamának 197 kötete esett), beleértve 88 olyan kötetet, amelyet a Szentkirályi-utcai raktárból kellett áthozatnunk s oda vissza is szállítatnunk.

Átnéztünk 623 évt. 20.115 számát; céduláztunk 88 évfolyamot (köztük 7 új hírlapot); beköttettünk 214 kötetet. Ezenkívül rendes folyómunkánk tömegét végeztük.

III.

A *kézíratár* az 1916. év második negyedében ajándékozás útján 2, áttétel útján 1 újkori kézirattal, vétel útján 1 irodalmi levéllel és 2 analektával gyarapodott, tehát összesen 6 darabbal. Vételre fordítottunk 10 márkát.

Ajándékozó volt a M. Tud. Akadémia.

A szerzett anyagból kiemeljük a legújabban felfedezett magyar nyelvemlék a königsbergi szójegyzék fotografiáját.

Az elmúlt évnegyedben 4 esetben kikölcsönöztünk 6 kéziratot, 48 kutató használt 151 kéziratot, 108 irodalmi levelet és 367 analektát.

IV.

A *levéltár* törzsanyaga az 1916. év második negyedében vétel útján 42 darabbal, ajándék útján 2 darabbal, letét útján 1 darab irattal, más osztályból való áttétel útján pedig 3250 darab spanyolviasz és papirborítású pecsétlenyomattal gyarapodott. Vételre 130 koronát fordítottunk.

Ajándékaikkal ERNYEY József és báró HARKÁNYI Béla gazdagították a levéltár anyagát.

A törzsanyag gyarapodásából 2 drb irat esik a középkori, 40 drb az újkori, 2 drb a címereslevelek és 1 drb a céhiratok csoportjára. A címeres és nemesi iratok gyűjteménye a következő darabokkal gyarapodott: 1. 1632. január 5. Gyulafehérvár. I. RÁKÓCZI GYÖRGY nemesítő címereslevele Alsócsernátoni CSEH István primipilus, felesége KELEMEN Erzsébet, valamint Benedek János és András nevű fiaik részére (Eredeti). 2. 1871. augusztus 3. Bécs. I. FERENC JÓZSEF címeres grófi diplomája Nagylónyai és Vásárosnaményi LÓNYAY Menyhért v. b. t. t., közös pénzügyminiszter és utódai részére (Eredeti, diszes bőrkötésű albumalakban). — A negyedévi gyarapodásból kiemelendő MÁRIA TERÉZIÁNAK 1775. június 23-án Bécsben kelt hártyaoklevele, melyben AMBRÓ Ferencnek megengedi, hogy Vácott könyvnyomdát állítson fel.

A régebben letéteményezett családi levéltárak közül kiegészítést nyert a kolosi KOLOSY-család levéltára 266 drb irattal, melyek közül felemlítendő III. KÁROLY királynak 1719. szeptember 23-án Bécsben kelt címeres levele KOLOSY János és felesége KÁPOSTÁS Éva, valamint Dávid és Imre nevű fiaik részére.

A negyedév folyamán befejeztük a múlt évi szaporodásnak növe-
dési naplóba való beírását és beosztását.

Az osztály anyagából a lefolyt negyedévben 60 kutató használt
10.917 drb iratot és 3 tértvényre kikölcsönöztünk 123 drb iratot.

V.

A *háborús gyűjtemény* az elmúlt évnegyedben vétel útján 6817,
ajándék útján 2999, hivatalos küldemények útján pedig 1881, összesen
11.697 darabbal gyarapodott. Vásárlásra 1458'39 koronát, 2533'75 már-
kát, 14'30 svéd koronát, 826'45 frankot és 146'65 hollandi forintot
fordítottunk.